

ILIE CRAIOVEANU

JURNALUL
UNUI OM SIMPLU

Ilie Craioveanu - schiță autobiografică

M-am născut pe 25 ianuarie 1947, în fostul sat Vârâți, azi Jiu, comuna Livezi, județul Dolj. Fiind perioada sărbătorilor de iarnă, se presupune că tata mi-a înregistrat nașterea mai târziu. De fapt, m-aș fi născut pe 25 decembrie 1946.

Primii ani i-am petrecut în satul mamei, apoi ne-am mutat la Podari, după ce s-a construit noua casă. Școala primară, clasa a întâia și-a doua, am învățat în sediul fostei primării, apoi întreaga clasă am fost mutați la școala din centrul satului Podari. Anii de școală s-au adunat și am urmat Școala profesională, trimis de Fabrica de zahăr din comună. După terminarea școlii profesionale, la Tg. Mureș și Roman, după angajare, în toamnă, m-am înscris prin examen, la Liceul „Tudor Arghezi” din Craiova, situat atunci pe str. Vasile Alecsandri.

După primii doi ani de liceu (la seral), întrerup școala pentru stagiul militar, în perioada iunie 1967-decembrie 1968. Apoi mă angajez la SUT Craiova, în aprilie 1969. Termin liceul în 1971, cu diplomă de bacalaureat în sesiunea din toamnă. Îmi încerc șansa la Facultatea de Litere din Craiova, fără succes. Același rezultat în anul următor, la facultatea din Tg. Mureș.

Viața își urmează cursul, cu bucurii și dureri, cu iubiri și despărțiri, muncind în diverse locuri: Uzina Poiana Câmpina (reparații capitale, 1974-75) sau pe șantierele de irigații din Oltenia (după un an de Școală de maiștri mecanici la Cernavodă, 1976). În decembrie 1989 eram maistru la autobaza auto TCIF. În aprilie 1993 m-am pensionat medical de la TCIF Craiova.

Nu pot să-mi schițez biografia fără a-i aminti pe distinșii mei profesori de română de la Liceul „Tudor Arghezi” (seral) – doamna Elena Dodon și domnul Petre Haneș, adevărați mentori pentru mine și colegii mei. Versurile încep să se închege în poezii, chiar îmi este publicată una (*Iată soarele*) în revista liceului, „Bilete de ucenici”.

În 1966-1967 particip activ la ședințele cenaclului literar „Tradem”, condus de poetul și pictorul Gheorghe Lungu. Aici îl însoțesc pe consăteanul meu Ilie Tudor, poet remarcant de Arghezi, bun prieten și înțelept sfătuitor. Împreună am încercat să punem bazele unui cenaclu literar local. N-a fost posibil, piedicile puse de autorități au fost prea multe.

În timpul stagiului militar, marcat de iubirea pentru o fată din Segarcea, am scris nuvela *Obsesia* ce va da titlul volumului de proză apărut în 2017. Tot în 2017 mi-a apărut și volumul de versuri *Poemele maturității*.

La peste o jumătate de veac distanță de la acea *obsesie* a tinereții am încă energie și inspirație, dovadă – volumul de față și volumul de poeme *Treptele definiții*, recent apărut tot la editura Universității din Craiova.

Ilie CRAIOVEANU

**JURNALUL
UNUI OM SIMPLU**

**Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2020**

Copyright © 2020 Editura Universitaria
Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CRAIOVEANU, ILIE

Jurnalul unui om simplu / Ilie Craioveanu. - Craiova : Universitaria, 2020
ISBN 978-606-14-1572-4

821.135.1

Note de lectură

Între scrierile în proză, jurnalul, ca gen literar impune câteva rigori atât de construcție textuală cât și de coerență lingvistică. Aparent „scriere fragmentară”, jurnalul a ispitit, tocmai prin acest fragmentar înlănțuit în timp și spațiu, pana multor scriitori. Lista prea lungă de nume celebre n-ar îngădui acum nici selecția exemplificatoare, nici insistența asupra detaliilor stilistice, tematice sau doar lingvistice.

Dar ceea ce reține un lingvist din noianul de texte de jurnal propuse timpului și literaturii este dubla sau chiar tripla direcție înfățișată lecturii. Între cel ce scrie și cel ce citește se stabilește, mai întâi, o convenție clară: jurnalul consemnează timp și se propune ca o bucată de memorie. Vine apoi convenția legată de forma paginii, de imaginea ei: jurnalul o taie, precum taie timpul și impune ochiului o lectură sincopată, decupată în paragrafe obositor de scurte, presărată cu cifre (ani, luni, date concrete) și cu nume reale. Și nu în ultimul rând, jurnalul este un dialog cu sinele despre sine. De aici multiplele ocurențe ale lui Eu! Orice fapt însemnat aparține trecutului în momentul consemnării și cu atât mai mult în momentul lecturii. Jurnalul este o scriere în trecut, despre trecut.

Așa va fi și acest *Jurnal al unui om simplu!* Titlul stabilește tranșant coordonatele scrierii și ale lecturii. Cu o direcție ce merge însă de la ultimul cuvânt spre cel dintâi așezat pe pagină. „Simplu” este ceea ce caracterizează scrierea și omul care o face. „Simplu” înseamnă însă și „drept”, fără ocolișuri, fără menajamente. Între acești parametri se situează stilul. Fără studii filologice, dar cu multă sinceritate și cu dorința de a propune imaginea unui destin individual aparte, condus de o multitudine de factori exteriori, dar și pe cea a unei societăți românești în care se citește efortul omului de a rămâne integru în fața vremilor și a bolii, autorul jurnalului de față va stârni judecăți, sentimente, va răscoli oamenii și timpul lor, va învia destine aparent anoste, în realitate de o bogăție sufletească îngemănată cu simplitatea.

Cititorul neconformist, cum sunt eu, poate găsi aici un caleidoscop de fapte și de trăiri, dar și un amestec original de genuri, stiluri, structuri lexicale. Demne de reținut sunt pasajele de dialog interior, reconstituirile unui timp scurs între „a zice” și „a face”, margini de lume așezată în descrieri de locuri, de oameni, de roluri, de viață. Viața, așa cum a fost – nu e doar un titlu de capitol, ci un pilon al povestirii. De la banalitate la extaz, drumul omului întâlnește obstacole, popasuri gânditoare, glume, istorii triste sau derutant de sincere prin simplitate.

Cecilia Condei

Acest volum va cuprinde în interiorul său, ceea ce se va numi

JURNALUL UNUI OM SIMPLU

Și se va compune din următoarele părți:

Partea întâi:	Autobiografică	7
Partea a doua:	Biblia Însingurării	30
Partea a treia:	Viața, așa cum a fost	95
Partea a patra:	Un deceniu de iubire	114
Partea a cincea:	Autoportret	168
Partea a șasea:	Final de poveste	300

Materialul acestei povești îl constituie jurnalele din perioada 1967-1972; 1974-1983; 1983-1993 și alte pagini din însemnările mele ocazionale.

Sper că, înlocuind subiectivismul cu povești și întâmplări adevărate, voi reuși un tablou real al vieții aceluia personaj a cărui viață se contopește cu a mea și pe care vreau s-o împărtășesc semenilor mei.

Doresc să fie un îndreptar pentru eventualii mei cititori, astfel încât ei să nu repete greșelile și eșecurile care m-au urmărit de-a lungul timpului.

Următoarele jurnale, scrise din 1993 și până-n prezent, vor constitui, poate, cândva, materialul altor povestiri.

Lectură plăcută!

Partea I. Autobiografică

Am 14 ani. Absolvent bucuros al clasei a șaptea. Urma invariabil o școală profesională, conform cu posibilitățile materiale ale familiei, sau poate datorită avariției mamei care considera că un liceu era o investiție nerentabilă. Așa că....

În apropiere funcționa o fabrică de zahăr. Tata lucra acolo, un fel de mic funcționar în administrație, de câțiva ani chiar, însă problema mea nu era nici pe departe rezolvată. Nu știu de ce, dar n-am reușit decât de puține ori să-l înțeleg pe tata. Nici faptul că a renunțat cu greu la cele câteva hectare de pământ, cu toate că, zău, nu l-am văzut niciodată dând cu sapa..... vreau sa spun „lucrând pământul”.

Urma ca un grup de șapte copii să plece la Târgu Mureș. Acolo se afla o școală ce pregătea viitorii meseriași pentru fabrica de zahăr. Se apropia vertiginos ziua plecării spre orașul de vis și viitoare profesii pentru micii pui de țaran. Deși trenul trecea pe lângă satul lor, nu se urcaseră niciodată în el. În sfârșit, ziua mult așteptată de toți veni, însă... n-a fost să fie a mea: au plecat fără mine. Am plâns mult, rugându-mă de mama să-l convingă pe tata să se înscrie în C.A.P., pentru că numai așa, directorul Dragomir aproba plecarea. Eu, care copilărisem pe câmpuri, uram acum pământul.

- Dă-l dracului de pământ, i-am zis printre lacrimi tatei, plângând. Eu vreau să învăț. M-am săturat de oi. Târziu, am aflat de la tata, că argumentul hotărâtor au fost tot oile. Ele, săracele, mi-au decis soarta!

În lupta dintre mama (adepta fanatică a oilor, dar fără să le îngrijească cu adevărat) și tata (om umblat și c-un dispreț aristocratic pentru neamul de ciobani fuduli și îngâmfați, al cărui reprezentant era); ceva se statornicise pentru veșnicie, un adevăr pe care îl găsesc de neclintit: mama îi otrăvise ani în șir viața. Așa că în sfârșit, evenimentul cel mare pentru mine și pentru activiști sosi. Tata rămăsese ultimul țaran netrecut în C.A.P. Încercaseră mulți să-l convingă, dar în zadar. Tata a fost un om mare de statură, înalt, însă a făcut imprudența să se îndrăgostească de-o pitică, bogată și frumoasă, dar și fudulă. După mine, dânsul a avut doi dușmani aprigi în viață: mama și-o boală incurabilă. Dacă boala era periodică, mama, în schimb, era prezentă zilnic în viața sa, otrăvind-o.

A trebuit într-un gest pe care l-am socotit cu adevărat reparatoriu ca tata să meargă cu mine până la București. Am plecat spre seară, cu un tren rapid, probabil de lux, pentru că-n compartiment era așa de frumos.... A mai mers cu noi un băiat tot așa de mic de vârstă, dar mai dezvoltat – Aurel Ungureanu, fratele unui apreciat muncitor al fabricii. Am avut doar două bilete. Atunci n-am știut de ce a cumpărat doar două bilete, dar acum știu. N-a avut bani de-ajuns. Cert este c-a stat numai pe culoar. Am ajuns în București. Târziu, în noapte, ne-a urcat doar pe noi într-un tren personal, ce mergea direct la Tg-Mureș. Am pornit așa, fără nici o adresă. Știam că trebuia, odată ajunși în gară, să întrebăm unde este fabrica de zahăr. Cam puține informații pentru doi copii care nu plecaseră niciodată de-acasă! După multe ore de mers cu trenul, am ajuns a doua zi, spre seară, în gara orașului. Am coborât timizi, ultimii, nu pentru că știam unde trebuia să ajungem, ci pentru că trenul nu mergea mai departe.

Și iată-ne pe peron, doi prichindei cu ditamai valize soldățești, mari și grele. Înăuntru , mai nimic. Cei de-acasă nu concepeau să plec fără valiză, așa că au împrumutat de la cumnatul Gigi valiza lui nea Ionel: făcuse războiul cu ea, în 1916.

- Ce facem, Aurică ? îl întrebai pe noul meu coleg de drum și de suferință. Acesta tăcu, se roșii în obraji și rosti repede, privind cu teamă împrejur:

- Nu știi! Peronul era acum pustiu. Singurele ființe care circulau de colo colo cu treburi erau câțiva ceferiști. Noi, arătări bizare, de pe altă planetă, dar o planetă a sărăciei, uitați, am rămas pironiți, neștiind încotro s-o apucăm!

- Măi feciori, ce-i cu voi? O voce groasă, bărbătească, ne trezi din visare și ne readuse pe pământ.

- Încotro cu lăzile astea? Ați venit în armată? Zâmbetul său prietenesc ni-l apropie, iar spaima de moment dispăru, și-n câteva cuvinte întretăiate de suspine, îi spusei că trebuie să mergem la fabrica de zahăr, că suntem din Craiova și-am venit la școală.

- La fabrică nu-i școală, măi feciori, zise. Dar mai știi? Apăi, dacă-i musai să mergeți la fabrică, luați-o încolo și ne arată un punct unde se zărea o clădire înaltă. Era la aproape o jumătate de kilometru distanță.

- Mergeți și întrebați acolo, dar degrabă, că mintenaș se întunecă.

Voinicește, fără să mai mulțumim (nu ne învățase nimeni până atunci), ne ziserăm brusc și tacit în gând că trebuie să plecăm în direcția aratăată. Cu eforturi grozave, la un semn, am înșfăcat fiecare câte-o valiză și fuga spre clădire, lăsându-l uimit pe bunul ceferist pe peron, crucindu-se. Ce-o fi gândit, nu știu... Acum aflasem ce ne interesa și cu asta, credeam noi, am rezolvat problema.

Seara am fost cazați într-un imens dormitor curat și pustiu. Pentru mine, era prima noapte dormită-n alt pat. Dar era și prima dată când aveam, cel puțin provizoriu, un pat al meu. Acasă dormeam patru într-un singur pat și acela cu rogojină. (Fac o paranteză, pentru niște importante explicații). Sărăcia făcea parte din casa noastră. Aveam poate una dintre cele mai mari și arătoase case; în anii copilăriei, însă, nepriceperea și zgârcenia mamei ne-au ținut într-o mizerie nemeritată.

Acum îl înțeleg pe tata. Îi înțeleg absența! De fapt a fost un mare absent. Scârbit, nu l-au interesat lucrurile casnice. A trăit prin el și pentru ce credea el că se trăiește, probabil resemnat în fața evidenței. I s-a hărăzit o nevastă (o mânuță de om, însă un munte de prostie îngâmfată) cu nepriceperea ei cu tot, pospăită cu orgoliul oilor, dar i s-au hărăzit și câteva pogoane în plus pe lângă care soarta a pus mult, mult miros de oaie. Erau amândoi precum Sluga și Stăpânul, căsnicie ratată din start. Tata, adolescent fiind, în zile de sărbătoare, îl ajuta pe nașul bunicului, patronul cârciumii din sat. În fiecare primăvară, avea loc o serbare câmpenească în pădurea numită *Pisc*. Cum Georgică, fiul cârciumarului, nu făcea față, îl lua pe tata să-l ajute la servit. La una dintre aceste sărbători, adolescentul de atunci, crescut fără mamă (să fi avut 17-18 ani) observă o fată frumoasă și mult mai bine îmbrăcată în comparație cu celelalte fete. Tata a fost un bărbat de 175-180 cm. Se pare că tot cam așa era și la vremea aceea. Rămase uimit de frumusețea fetei. De cunoscut, nici vorbă. El, servitorul, iar ea, bogata! Află până la urmă cine este și de unde-i. Trecu timpul și după mulți ani devenit polițist își luă cameră în oraș.

Aici avea doi colegi, doi frați din satul *Jiu*. Aceștia îi promet să-i facă cunoștință cu sora lor și cum fata avea la vremea aceea 23 de ani și risca să rămână fată bătrână, fu și ea de acord. Trecuse perioada de glorie când o pețeau cei bogați....așa că o invitară la oraș în camera lor din Tabaci, la coana Maria. Făcură cunoștință, apoi cei doi frați sub un pretext oarecare, i-au lăsat singuri. Ce-a urmat se înțelege, apoi a urmat căsătoria și restul, până azi. Povestea scrisă este versiunea mamei, poveste ce ne-o spunea în clipele sale de melancolie. Ea susținea sus și tare că nu l-a iubit niciodată și că numai frica de-a rămâne nemăritată a făcut-o să cedeze. Restul sunt amănunte fără importanță!

Iar tata, deși fusese omul care luptase cu înverșunare împotriva comunismului bolșevic, se vedea acum, culmea ironiei, obligat de fiul mijlociu să se înscrie în C.A.P. Era împotriva voinței sale, însă n-avea ce face. Istoria se trăia pe alte coordonate. Posesor a două distincții militare, *Virtutea militară* și *Serviciul credincios* și, mai mult, posesor al *Crucii de fier* a lui Hitler, aruncate toate în wc-ul din mica gară din Podari, urmărit fiind de Securitate, tata a fost și-a trăit ca un anticomunist. Când m-am făcut U.T.M.- ist, în clasa a șaptea, mi-a zis doar să mă gândesc bine la ceea ce fac, că nu-i a bună. Atât!

O toană de adolescent (povestea din pădurea în sărbătoare) a devenit peste ani, pedeapsa sa. Și pentru toată viața!

Să revin la povestea micilor pui de țărani.

Dimineața ne-a găsit la poarta fabricii, în preajma unui portar cu-o imensă mustață, firoasă, dar jovial și pus pe glume, care s-a amuzat copios la refuzul nostru de-a părăsi o vreme comorile (valizele) depuse în cabina lui.

Nu peste mult timp a intrat pe poartă o mașină mică și a oprit brusc pentru o clipă. Paznicul a luat poziția de drepti, ce nu făcuse niciodată până atunci, în timpul cât l-am încurcat noi cu ale noastre și a salutat militărește. S-a apropiat, apoi respectuos și a vorbit cu personajul din dreapta șoferului, câteva clipe doar, apoi mașina a demarat în trombă către birouri. După ce-a închis porțile cele mari, portarul ne-a mângâiat și ne-a spus că dom' director ne va duce cu mașina la școală pentru că-n dimineața aceea începe examenul. Iată-mă îmbarcat boierește în mașina mică a directorului, în viteză pe străzile unui oraș frumos și necunoscut. Era plăcut, mă bucuram dar și-o teamă mă încerca. Dacă pierdem examenul?

Aș fi vrut ca mașina să zboare. Și așa a fost! Nu după mult timp, am ajuns. Intrând, i-am găsit pe ceilalți colegi ai mei de acasă, plecați după cum am spus, mai înainte. Cu toții fuseseră colegi la Școala elementară; știam și ce pot ei dar și ce știu eu. Nu sunt prea sigur că i-a bucurat prezența noastră, fiindcă doi candidați în plus însemna să li se micșoreze șansele de admitere. Fără noi doi, erau exact omul și locul. Și așa s-a și întâmplat, spre regretul meu doi a trebuit să fie respinși. Delegatul, nea Petre Voloșciuc, și-a aranjat fiul, pe Mihai, deși era cel mai slab, iar Gică și Tudor au plecat acasă. După examen, noi, cei reușiți, fiind însă și cei mai de departe, am rămas în școală încă nouă zile cât mai era până la începerea școlii. Copii sărmani, necăjiți, dar folosiți de administrator la diferite munci, mai ușoare sau mai grele.

Anul petrecut în orașul de pe Mureș a fost un an frumos, un an al iluminării interioare, deși tot mă mai simțeam dezorientat de ruptura dintre mine și spațiul natal. Eram prin naștere și copilărie produs al locului știut, iar aglomerația trepidantă a unui oraș mare mă zăpăcea, anulându-mă. Timid, mă retrăgeam în carapacea viselor cuminți, închizându-mă în mine, absent la tot ce se întâmpla în jur. Singurul spațiu unde puiul de oltean impunea respect erau orele de clasă. Aici, n-aveam rival! Minte mea și toată ființa mea rătăceau într-un ținut al întunericului subteran în care-mi impusesem uitarea.

O boală urâtă îmi anula voința și personalitatea. Devenisem o umbră ce se strecura cu spaimă pe lângă ziduri, evitând până și-o privire mai insistentă, dominat de o vinovăție dezarmantă.

Un amestec ciudat de idioțenie și sclipiri derutante de inteligență maximă asta eram. Uneori derutam până și profesorii prin răspunsuri neașteptat de bune, alteleori nu puteam lega două vorbe. Ciudată alcătuire: cu lumini și umbre, cu adâncuri scânteietoare, dar și cu momente lungi de muțenie intelectuală. Eram o morișcă ruginită, care uneori funcționa ireproșabil, dar alteori mersul ei greoi măcina un gând cu viteza melcului. Reacției, răspunsului meu dat realității imediate îi trebuia o anume decantare.

Anul petrecut la Tg. Mureș, a fost un an al acumulării. Fără evenimente în afara cotidianului școlar. Vagi impresii conturează imagini estompate de timp: în grup, jucând fotbal într-o pădure de la marginea orașului sau înotând în apele repezi ale Mureșului. Mă împrietenisem cu un coleg, Anton Sabău. Cred că a fost singurul meu prieten și apărător pe parcursul celor trei ani de școală. Atmosfera sumbră mă anihila și-mi crea o stare de inferioritate de care nu aveam să scap niciodată. Un fir roșu mă va urmări până aproape de terminarea armatei. Curioasă rezolvare!

Cronica mea sentimentală are multe lacune, uitarea devenind aliatul meu de nădejde în lungul parcurs al anilor. Lașitate și uitare – iată două repere, jalon pentru existență pătimasă. Existența la periferia societății va adumbri un chip străjuit de-o privire albastră, ațintită către necunoscut și încercând să dezlege zădărnica unei existențe predestinate.

O problemă, examenul medical. Mic, slăbuț și murdar, membrii comisiei m-au admis strâmbând din nas. Urât și pricăjit, puiul de oltean, sărăcăcios îmbrăcat îi va uimi însă la examenul scris și la cel oral. Oare din ce s-o fi compus îmbrăcămintea mea? Nici în picioare nu-mi amintesc ce aveam! Știu doar atât: mă revăd într-un șir lung de copii în chiloți. Eu fiind singurul cu izmene în august. Unul din spatele meu, a făcut o remarcă, privindu-mi izmenele și-n răsetele disprețuitoare ale celor din jur, m-am înclinat să le văd și eu. Imaginea nu suportă nici descriere nici vreo comparație cu ceva, așa că nu mai insist.

Transformarea

A trecut un an și iată-mă în vacanță, împreună cu prietenul meu nedespărțit, Puiu, amândoi elevi la profesională, îmbrăcați în costumele primite de la școală, plimbându-ne fuduli nevoie mare pe strada principală. Prin clasa a șaptea, am avut o colegă de bancă, o fetiță cuminte, blondă. Un detaliu de luat în seamă: avea

mamă vitregă. Fetița se numea Nuți. De ea sunt legați primi pași și marea greșală, izvorâtă din lipsa mea de experiență. Cu puțină căldură și tandrețe, aș fi câștigat-o definitiv. N-am fost pregătit pentru plecarea în viață și mi-a lipsit acea spontaneitate specifică bărbaților adevărați. O imprudență mai mult decât copilărească, a frânt definitiv aripile unui zbor naiv și curat. A frânt două inimi de copii puri.

Întâmplarea face să ne întâlnim în vacanță și copilul de ieri, devenit subit curajos, o abordez cu îndrăzneală. Din clipa aceea, va deveni un reper într-un vast și nebulos program sentimental, culminând cu iubirea adolescentină, aprig disputată, pentru Coca, peste trei ani. Nuți, fetița cuminte, pe care am pierdut-o dintr-o prostie și-o prejudecată de țaran prost! În următoarea vacanță, într-o seară, plimbându-ne pe stradă, luând-o de mână, constat uimit că fata dorind să-mi fie pe plac, își vopsise unghiile. Am considerat-o drept stricată, i-am spus vorbe grele, vorbe ce le regret acum, fapt pentru care biata fată a început să plângă, fugind acasă. Și astfel s-a destrămat un început de idilă care ar fi putut schimba viața mea. Mai mult, un timp am refuzat s-o mai văd, cu toată insistența unei verișoare, prietenă cu ea. Considerând prietenia terminată, i-am cerut să-mi înapoieze și poza cu faimosul meu chip, Valentino din Podari.

A urmat Coca, ființa care mi-a făcut nopțile coșmar și pe care am numit-o Marea iubire! Acum, la vârsta adevăratelor răspunsuri, constat cu regret că eu, imberbul, am fost depășit de condiția ei de femeie cu oarecare experiență sexuală. O credeam pură și-i închinam versuri de iubire. În armată, am scris cea mai reușită nuvelă. Dar n-am terminat-o decât mult mai târziu, după ani, când am cunoscut-o pe Monica, fata cu trup de sirenă și minte de păpușă. De mult timp căutam un final potrivit pentru nuvela mea. Într-o seară, după ce-am întârziat în oraș cu Monica, și ne apropiam de casa ei, surpriză: la poartă stătea maică-sa și un bărbat.

O altă amintire plăcută. Pregăteam aniversarea și-am invitat-o împreună cu Florea și prietena sa, Nuți, la fratele cel mare, Didi, în Craiovița Nouă, în apartamentul celui din urmă. Dorina, soția sa, lucra în tura a treia. Ne-am simțit excelent. Fata vroia să mi se dăruie, însă eu, nătângul, am evitat-o. Și mai mult, gelos pe fratele cel mare, am pornit o ceartă cu el, după care am luat un taxi să mergem acasă. În loc s-o duc la Podari, am lăsat-o să coboare la ea acasă, iar eu m-am dus la garaj și-am dormit până dimineața pe-un birou rece și nepriemitor! Prostul!

Cred că singura virgină, dintre zecile de femei, pe care le-am cunoscut, a fost, totuși, o Mărie—Mariana. Știu că locuia în Romanești, vecină cu nea Marin, sudorul, un coleg de serviciu mult mai în vârstă. Aveam și doi colegi mai tineri ce stăteau în gazdă pe strada Dunării, aproape de IRVA. Fiind la liceul seral pe atunci (era în perioada de după armată) sâmbăta, când plecau acasă, băieții îmi lăseau cheia de la cameră. Stăteau la niște babe surde, într-o cămăruță cu-n singur pat. Multe clipe fericite am petrecut împreună cu fata mea cuminiță, însă le-am curmat eu, printr-o imprudență. Între timp cunoscusem o altă fată, Rodica. După o noapte cu Mariana, după ce aceasta a plecat acasă, am continuat aventura în după amiaza acelei duminici, cu Rodica. Rodul acestei aventuri, a fost o mică infecție și mult

timp, le-am acuzat pe amândouă. Am pierdut-o pe cea curată, Mariana. Regăsind-o, după mulți ani, la ștrandul din Luncă, acum ospătară, am încercat o revedere, însă calmă, m-a îndepărtat, amintindu-mi acea mică prostie din tinerețea iubirii noastre, pure, murdărită de imprudența mea copilărească.

Păcat! Regretul meu vine târziu, ca o rază strălucitoare dar rece, acum după ce-a străbătut distanțe în timp!

Păstrez de la o femeie doar imaginea unui trup cu piele roz, trandafiriu, îmbrăcat într-un furou negru. Multe femei au avut o prezență de numai câteva zeci de minute sau câteva ore.

Mi-amintesc despre o reîntoarcere dintr-o delegație la Brașov. Mă hotărâsem să călătoresc pe Valea Oltului, loc prin care nu trecusem niciodată. În compartiment, o doamnă și-un bătrân. Ne apropiam de Podul Olt. Doamna, trebuia să coboare dar... o mică și nevinovată discuție, urmată de-o invitație, pentru ca după o jumătate de oră să coborâm, în gara Sibiu. M-am hotărât pe loc. Doamna era tentantă și promitea! A urmat o după amiază și-o noapte de basm. În final, la trei noaptea, am rătăcit aproape două ore, pentru a găsi gara, să pot continua drumul către Craiova.

Acum, mai recent, într-o seară, mă trezesc pe alee cu fosta soție a unui prieten.

- Bună seara, îmi zice, iar eu, surprins de-abia reușesc să articulez un anemic *sărut mâna*.

- Nu mă poștești în casă? îmi zice și-o ia înainte, nemaiasteptând, invitația mea. O urmez și-n câteva cuvinte îi spun că sunt cu un prieten. A urmat un mic scandal. Dar totul e bine când se sfârșește cu bine. Ar fi fost grozav, dacă o opream la mine?

La două săptămâni, când am căutat-o, mi-a spus cu sinceritate:

- Ai venit prea târziu, prietene. Am făcut lucruri de care acum mi-e rușine.

N-am înțeles atunci despre ce-i vorba, însă intuind că-i vorba de fratele gazdei unde trăsesse, am mimat că înțeleg. Numai după o săptămână am aflat că acesta o târâse într-o spargere la gară.

Am pășit în viață nepregătit. Dar unii cred că pentru viață nu-ți trebuie o pregătire specială! Eu susțin că îți este de ajuns doar o pregătire dobândită la naștere. Omul se naște c-un mare bagaj de șansă care-l va urma pe drumul său în timp. Debutul în viață e ca o expediție în necunoscut. Însă niște repere, îți trebuie totuși. E o crimă să trimiți în lume un copil timid, și dintr-odată cel obișnuit doar cu nemărginirea câmpului și blândețea oilor, să se trezească într-un oraș mare, într-o lume, în care existența devine, pe față, un joc fără menajamente.

Simt nevoia să fac o paranteză pentru a vă spune povestea de mai jos: Figura unui personaj deosebit nu-mi dă pace și într-un fel mă obligă să-l descriu.

Nicu Iataganu, băiat isteț, de pe Linia gării (așa se numea pe-atunci strada, pe care locuia) flăcău mare de-acum, angajat la Cooperatie, mergea într-o dimineață agale, cu căruța în pasul cailor, spre oraș. Depășindu-mă, n-are de lucru și cum era plictisit de corvoada la care era supus, se gândi că nu i-ar strica un partener la drumul lung ce trebuia să-l facă. Așa că mă invită în stilul lui, șugubăț, să mă urc în camion. N-am de lucru și cum n-aveam chef de școală, mă instalez comod în spatele camionului. Îmi scot cravata de la gât și-o ascund în traista cu cărțile. Trecem curând maiestuosul pod peste Jiu și la trapul cailor mărunți și slabi, dar ageri, depășim satul Braniște. Mult timp, mă zgâiesc la avioanele scoase din

hangare pe câmpia aeroportului. Pentru că pun prea multe întrebări, Iataganu mă înjură și mă invită să cobor, ”dacă mai pun atâtea întrebări idioate”, zice el. Și tot mergând așa, în față ni se ivește la oarecare distanță, chiar în mijlocul drumului, maiestuoasă, întruparea de basm, fantastica arteziană, creând sub ploaia stropilor, un decor de poveste, împlinit de palatele ce străjuie și acum strada care urcă în pantă. "Iată, bă orașul!", îmi zice Nicu și de emoție își aprinde-o țigară. Să prindă curaj! Ochii mi se dilată mult, cât să cuprindă întreaga imagine de vis. Niciodată nu mai văzusem așa ceva! Casele mari albe, adevărate palate pentru uriașii basmelor din copilărie. Încet, încet, pătrundem în oraș. Eu, cu ochii la vârsta mirării, înregistrez imagini după imagini și uite așa, ajungem la depozitul Centrocoop, unde ne aștepta gestionarul. Luăm în camion marfa pentru magazinul din sat. Pe atunci, bocancii și pufoaicele erau marfa cea mai căutată. Încărcăm târziu marfa și spre seară refacem drumul invers, spre casă. Iataganu mă instruește și mă plasează în spatele camionului, între cutiile cu bocanci, să am grijă ca nu cumva să fure țiganii din marfă. Acum, înțeleg (în sfârșit!) rostul invitației în camion, de azi dimineață: să-i păzesc marfa, iar el să stea liniștit, fără grijă. Mie îmi convine și locul și rolul, pentru că astfel am ocazia să scap de glumele lui deșucheate. Retras în interiorul meu, liniștit, absorb imagine după imagine, reclădind în spațiul sufletului, apoi în minte, orașul meu frumos ca-n basmele copilăriei. Amintirea ce-a generat povestea începe așa: la întoarcere, Nicu Iataganu îi oferea unei femei frumoase o pereche de bocanci ca să meargă cu el. Nu mai rețin ce-a zis femeia, însă am observat că s-a roșit toată și-a trecut repede iuțind pașii, depășind camionul nostru tras de cei doi cai slăbănogi și flămânzi. Aventura aceasta se poate numi prima mea evadare în oraș, prima întâlnire cu orașul care de altfel a dat numele familiei mele. Eu, copilul cuminte și ascultător, în loc să merg la școală, m-am lăsat păcălit de Iataganu care m-a luat să-i țin de urât. Mergea des în oraș să aducă marfă pentru cooperativa din sat. Vânzătorul plecase înainte și-l aștepta la depozit. Și acum, după atâția ani, zona Tabacilor, intersecția de fapt, mă impresionează imens, readucându-mă la dimineața aceluși copil aflat în căruța-camion, uimit de răsfățarea de ape, de jocul ciudat al artezienei din mijlocul intersecției și de casele ce se proiectau în mintea mea asemeni palatelor mari și albe, străjuind de o parte și de alta drumul meu. Le asemuiam cu cele din cărțile ce începusem flămând, să le devorez!

Deși m-am născut și am copilărit la câțiva kilometri, orașul nu l-am văzut decât târziu și tot de atunci l-am înțeles și-i păstrez în memorie intrarea. Nimic nu s-a șters în timp. De câte ori merg în oraș simt un fel de emoție ciudată când intru pe poarta din sud!

Amintiri...amintiri.

Imagini șterse dintr-un trecut mai mult sau mai puțin îndepărtat. Privesc spre trecut printr-un geam aburit și-n fulguiala timpului se cern spre interior imagini care-mi vorbesc mai întâi despre copilărie, apoi despre adolescență. Cu greu accept imagini dintr-un trecut apropiat. Dacă pe celelalte, gândul meu le acceptă și le înțelege, amintirea nopții din 2 februarie 1983, nu! Copilăria s-a petrecut sub zodie de umbră. Singura aripă de gând copilăresc - chinuitoarea și perpetua plecare în

dimineți rupte din somn și topite de spaimă: trezirea pentru munci abrutizante. Dar mai rea decât toate erau spaima la trezire, apoi frica de iminenta bătaie și chinuitoarea muncă pentru un copil de șase ani - o turmă de oi în dezmaț vegetal, turmă cu greu stăpânită de copilul plâpând. A urmat un accident stupid. O clipă, o dorință copilărească, poate una din singurele fapte vitejești, s-a soldat cu-n traumatism fizic și sufletesc—un stigmat pentru toată viața și care-a așternut un țol de umbră peste un ochi albastru. Vorbind despre copilărie, nu pot să uit un chip, figura lui moș Petre, bătrânul cu care păzeam oile. Eu fiind la acea vreme pe post de cățeluș de întors oile, la fel de docil și ascultător. Deosebirea e că eu înțelegeam ordinele nu prin semne sau fluierături, ci prin vorbe.

Epuizante erau verile lungi, cu zile nesfârșite sub soarele arzător, zile prea lungi pentru un copil firav, nevoit să alerge neconținut în jurul turmei nebune cu oi veșnic agitate și neastâmpărate. Ochiul ager al moșului, veghea, iar când bălana sau oacheșa fugeau în porumb sau în alt lan interzis, ordinul moșului suna invariabil, chiar dacă era lângă lan:

-Ai grijă, Ilie. Fugi Ilie!

Flămând și însetat nu conta, mama mă trimitea zilnic la câmp pentru cele zece oi câte aveam noi. Moșului îi convenea. El nu făcea nimic, doar dădea ordine și-avea suta de oi. Spre seară într-una din acele veri fierbinți, într-o clipă de neatenție, am scăpat se sub veghea atentă a moșului și m-am ascuns într-o căpiță de paie. Aceasta m-a primit ca o mamă blândă și cu brațe de somn, mi-a legănat trupul epuizat într-un somn fără vise, somn de copil oropsit. Moșul, deși a descoperit târziu lipsa mea, nu s-a sinchisit mult. Se apropia seara. Cum soarele asfințea, a îndreptat turma spre casă, lăsându-mă singur în câmp, fără să se mai ostenească să mă caute. Hoț moșul! Pentru el valoram mai puțin decât un câine. Mă folosea pentru alergătura epuizantă. În timpul acesta, el se odihnea sau își fuma nelipsita țigară.

Hei, moșule hoț! Păscutul turmei, pentru copilul care eram eu devenise chin etern, epuizantă povară. Pentru moș, o plimbare reconfortantă. Copil fiind, totuși nici mâncare nu-mi dădea mama, dar nu pentru că n-ar fi avut, ci pentru că era zgârcită. Un copil! zicea dânsa. Moșul o mințea că mă acceptă doar ca să-i țin de urât, că eu nu fac nimic și că nici mâncare nu-mi trebuie. Când plângeam seara spunând că numai pot, mama nu mă credea, zicând că sunt leneș și mi-e gândul doar la joacă.

O amintire împărțită-n două: zâmbet și lacrimă!

Dimineața plecam cu oile plângând și cu gândul la ce m-așteaptă. Seara, naivă ființă și prostuță, veneam fredonând, îngânând versurile unui cântec, murmurat într-o unică clipă, de tata, veșnicul absent.

O noapte senină, de vis, se așternu peste câmpia fierbinte din miez de zi, îndemnând vietățile câmpului la necesara odihnă, blândul repaus. Copilul, îmboldit de-un gând răzleț de fugă, de revoltă, se ascunde sub faldurile calde ale unei căpițe de paie. Derutant joc, prin mulțimea căpițelor, dispuse anapoda în arie, obstacol de netrecut pentru mintea leneșă a moșului. Acesta, răscolind câteva căpițe și negăsind